

Oceňování při přeměnách obchodních společností a družstev[#]

Hana Vomáčková*

1 Cíl

Cílem statě je upozornit na problémy věcného obsahu účetních informací, zejména v obsahu souhrnné rozvahové položky vlastního kapitálu. Platné předpisy (viz dále) vedou ke značnému právu volby při vykazování nového ocenění majetku a závazků v souvislosti s přeměnami obchodních společností a družstev. Uvedené právo volby je v podstatě determinováno jen všeobecně uznávaným principem finančního účetnictví, a to poskytováním věrného a poctivého obrazu o finanční situaci nástupnické (nástupnických) účetních jednotek k tzv. rozhodnému dni. Při současné úrovni globální etiky, může být realizace tohoto základního všeobecně uznávaného principu finančního účetnictví značně modifikována. Uvědomění si podstaty zobrazení vlivu přecenění na informace z rozvahy je prvním předpokladem pro pochopení důležitosti těchto informací a uvědomění si možných důsledků modifikovaného zobrazení v účetnictví pro finanční řízení jak na úrovni podnikové, tak na úrovni globální.

2 Podstata problému

Přeměny obchodních společností, tj. fúze, rozdělování, převod jmění jsou významné a v praxi velmi užívané transakce s podniky. Podléhají regulaci především obchodně-právní a návazně i účetní. Obchodně-právní regulace je dnes dána zákonem č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev (dále ZPOSD). Tato norma sice o transakcích s podniky nehovoří, nicméně některá její ustanovení, zejména spojená s oceňováním majetku a závazků a čistého obchodního majetku jsou věcně spojena s podnikem, a to nejen jako věcí hromadnou, ale též jako ekonomickou relativně samostatnou jednotkou, zde současně samostatným právním subjektem.¹

V duchu v Evropě vžitého konceptu navazuje na obchodně-právní regulaci regulace účetní, která je v současné době dána především těmito předpisy:

- a) zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví v platném znění (dále ZU),
- b) vyhláška 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví ve znění pozdějších předpisů pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví (dále vyhláška 500) a

[#] Článek je zpracován jako jeden z výstupů výzkumného záměru *Rozvoj účetní a finanční teorie a její aplikace v praxi z interdisciplinárního hlediska* s registračním číslem MSM 6138439903.

^{*} Prof. Ing. Hana Vomáčková, CSc. – profesorka; Katedra finančního účetnictví a auditingu, Fakulta financí a účetnictví, Vysoká škola ekonomická v Praze, nám. W. Churchilla 4, 130 67 Praha 3, Česká republika; <vomackov@vse.cz>.

¹ V české odborné literatuře se k tématu rozvinula zajímavá diskuse zvláště na stránkách časopisu Auditor (Kříž, 2008; Řehák, 2008; Skálová, 2008; Vomáčková, 2008). Ze starších příspěvků je vhodné zmínit práci Maříka (2004) o chybách a omylech při oceňování podniku pro fúze a akvizice. Autorka tohoto článku v roce 2009 přispěla do této diskuse mimo jiné následujícími příspěvky (Vomáčková, 2009a, 2009b, 2009c).

- c) České účetní standardy pro podnikatele (dále ČÚS), zejména ČÚS 011 – Operace s podnikem, popř. ČÚS 008 – Operace s cennými papíry, ČÚS 009 – Deriváty a ČÚS 014 – Dlouhodobý finanční majetek.

ad a) Zákon o účetnictví

V zákonu č. 563/1991 Sb., o účetnictví v platném znění se k přeměnám vztahují následující ustanovení:

§ 27 odst. 3, podle kterého v případech, ve kterých ZPOSD vyžaduje ocenění obchodního jmění při přeměně společnosti, se majetek a závazky oceňují reálnou hodnotou k okamžiku ocenění podle § 24 odst. 2, písm. b) ZU. Ten uvažuje ocenění reálnou hodnotou podle § 27 ke konci rozvahového dne nebo k jinému okamžiku, k němuž se sestavuje účetní závěrka. Nové ocenění musí být zaznamenáno v účetních knihách, účtuje se o něm a promítá se do následující účetní závěrky.²

Při sestavování účetní závěrky § 27 ZU reguluje případy nového ocenění obecně.

V odst. 1 § 27 ZU požaduje ocenění reálnou hodnotou pro určené cenné papíry, deriváty, majetek a závazky zajištěné deriváty, pohledávky, které účetní jednotka nabyla a určila k obchodování, závazky vrátit cenné papíry, které účetní jednotka zcizila a do okamžiku ocenění je nezískala zpět. Toto nové ocenění se v účetnictví promítá standardně rozvahově nebo výsledkově, podle toho, které ze jmenovaných položek se týká. Důležité je, že se zobrazuje v účetnictví vždy, když se sestavuje účetní závěrka.

§ 27 v odst. 7 dále uvádí, že není-li objektivně možné stanovit reálnou hodnotu, považuje se za tuto hodnotu ocenění způsoby podle § 25, tj. v podstatě ocenění k datu vzniku, uznání aktiva nebo závazku. Způsoby podle § 25 se ocení i majetek a závazky neuvedené v odstavci 1, není-li dále stanoveno jinak. Dluhopisy a ostatní cenné papíry s pevným výnosem, které nejsou vyjmenovány v odstavci 1, se ocení ke konci rozvahového dne nebo ke dni, k němuž se sestavuje účetní závěrka, pořizovací cenou zvýšenou nebo sniženou o úrokové výnosy nebo náklady; zahrnuje-li ocenění pohledávek uvedené výnosy nebo náklady, může být zvýšeno nebo sníženo stejným způsobem. Dále majetkové účasti, které představují podíl s rozhodujícím nebo podstatným vlivem, mohou být oceněny ekvivalencí, takže i toto ekvivalenční ocenění je považováno za ocenění reálnou hodnotou. Důsledky ekvivalenčního ocenění se pak promítají rozvahově.

§ 24 odst. 3 písm. a), který umožňuje nejen u převzetí podniku koupí nebo vkladem, ale i při přeměnách převzít čistá aktiva podniku jako celek a porovnat toto celkové ocenění a čistými aktivy v původních účetních hodnotách nebo s aktivy přeceněnými a závazky nepřeceněnými a vykázat prakticky rozdíl z převzetí podniku v podobě rozvahových položek dlouhodobých aktiv. Čili vyjít z jiné koncepce oceňování při přeměnách, tj. koncepce, která odpovídá tomu, že i většina přeměn je ve své podstatě koupí.

---

² V souvislosti s vývojem účetních norem, zejména pro přeshraniční fúze, lze očekávat, že v budoucnu bude nové ocenění promítáno až do zahajovací rozvahy. Tento způsob by také lépe odpovídal metodě nového oceňování v obecné účetní metodě akvizice, která je popsána v IFRS 3 (viz IASB, 2006, s. 279-302).

ad b) Vyhláška 500/2002 Sb.

Vyhláška 500 upravuje způsob vykázání důsledků nového ocenění k datu účetní závěrky v těchto ustanoveních:

§ 54 vyhlášky 500 navazuje na § 27 odst. 3 ZU a ukládá zobrazit rozdíly z nového ocenění při přeměnách u těch položek majetku a závazků, které se běžně nepřeceňují na reálnou hodnotu, např. pozemků, staveb, strojů a zařízení, zásob, pohledávek a závazků z běžného hospodaření změnou účetní hodnoty na reálnou hodnotu u každé jednotlivé položky aktiv a závazků a oceňovací rozdíl vykázat ve vlastním kapitálu v položce „Oceňovací rozdíl z přecenění při přeměnách“, tj. fakticky ve zvláštním fondu z nového ocenění při přeměnách. V případech, v nichž se reálná hodnota z nového ocenění aktiva a závazku odlišuje od původní daňové hodnoty, je tento fond z nového ocenění při přeměnách korigován o částku odložené daně, zejména pokud odložená daň představuje odložený daňový závazek.³

§ 51 až § 53a vyhlášky 500, které se váží k § 27 odst. 1 ZU, popř. k některým ustanovením § 27 odst. 7, zejména pokud se jedná o ekvivalenční ocenění majetkových účastí s rozhodujícím a podstatným vlivem. Čili jde o případy, které nejsou v § 54 zahrnuty, protože jde v podstatě o standardní nové oceňování určených položek aktiv a závazků k datu účetní závěrky nebo k datům, k nimž se účetní závěrka sestavuje. V případech, kdy rozdíly z nového ocenění jsou vnímány jako hodnotové přírůstky (gains), popř. hodnotové újmy (losses), tj. v podstatě jako „nerealizované zisky nebo nerealizované ztráty, jsou vykazovány rozvahově, a to v samostatné rozvahové položce Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků, tj. opět ve fondu z nového ocenění majetku a závazků. Toto ocenění není vázáno jen na transakci přeměny obchodní společnosti a družstva. U přecenění, která jsou vnímána jako krátkodobá záležitost, je dána přednost uznání příslušného rozdílu z nového ocenění jako reálného zisku nebo ztráty vykázané prostřednictvím výnosů a nákladů do výsledku hospodaření běžného období. Je-li toto přecenění vykázáno rozvahově, pak by i v tomto kontextu měla být vykazována položka odložené daně, zejména odloženého daňového závazku.

Od roku 2009 přistupují k regulaci ocenění i další dva paragrafy vyhlášky, a to § 54a a § 14a. § 14a – Kapitálové fondy se vrací k přecenění při přeměnách a ke způsobu vykázání rozdílu z přecenění v kapitálových fondech. V podstatě konstatuje dosavadní skutečnost, že oceňovací rozdíly – lépe fond z nového ocenění při přeměnách obsahují rozdíl z nového ocenění jednotlivých aktiv a závazků v konečné účetní závěrce sestavené ke dni, který předchází rozhodný den přeměny. Zároveň připouští, aby hodnoty ve vlastním kapitálu vzniklé přeceněním byly v zahajovací rozvaze přerozděleny i do jiných položek vlastního kapitálu (základní kapitál, ostatní kapitálové fondy) a to v souladu s projektem přeměny. Norma nevylučuje výslovně ani ziskové složky vlastního kapitálu, čímž do určité míry nahrává buď nekvalifikovaným, nebo záměrně zájmovým rozhodnutím převodu části rozdílu z přecenění při přeměnách z faktické položky nerealizovaných zisků do položky zisků realizovaných. Takováto rozhodnutí jsou nesprávná, velmi riziková, protože v podstatě mohou svádět k rozdělování hodnot, které nejsou objektivní a reálné.

Kromě již uvedeného fondu – oceňovacího rozdílu z přecenění při přeměnách ukládá ještě zobrazit položku „Rozdíly z přeměn společnosti“, která má ve vlastním kapitálu vykázat hodnoty, které vznikly rozdílem mezi vzájemně „započítávanými (eliminovanými) položkami

³ Tento postup je odvozován o věcné souvislosti odloženého daňového závazku s vyšší oceňovacího rozdílu (fondu) z přecenění při přeměnách. Může však působit i komplikace v následných úpravách odložené daně, pokud tato vzniká i z dalších důvodů. Problém je třeba řešit analytickou evidencí k závazku z titulu odložené daně.

aktiv a závazků, např. vzájemných pohledávek a závazků fúzí spojovaných podniků. I u této položky vlastního kapitálu v konečné účetní závěrce se předpokládá, že v zahajovací rozvaze nástupnické společnosti může být v souladu s projektem převedena do jiných položek vlastního kapitálu v zahajovací rozvaze nástupnické společnosti. Do této kategorie však nejsou zahrnovány rozdíly z rozvahových operací s položkami vlastního kapitálu, např. z eliminace vzájemných majetkových účastí.

Vyhláška 500 zde klade v podstatě racionální požadavek, aby v případech, když budou uvedené položky vlastního kapitálu v zahajovací rozvaze přerozděleny, byla navíc jako doplňková informace uvedena i hodnota příslušného fondu – rozdílu z přeměn společností i rozdílů z přecenění při přeměnách uvedena i v celkově hodnotě před přerozdělením v zahajovací rozvaze. Význam této doplňkové informace je značný, a to zejména u fondu – oceňovacího rozdílu z přecenění při přeměnách, protože může upozornit na případné nesprávné nakládání s položkami vlastního kapitálu v budoucnosti. Např. pokud by došlo k výplatě dividend, aniž by existovala dostatečně velká položka dosažených, realizovaných zisků minulých let nebo běžného období.

Nově uvedený § 54a se zabývá také otázkou přecenění při přeshraničních fúzích. Zejména v případech, kdy zanikající zahraniční účetní jednotky nemohou podle národních předpisů přecenit v konečné účetní závěrce. Pak se předpokládá, že česká nástupnická společnost bude mít povinnost promítat přecenění až v zahajovací rozvaze, a to v souladu s českými předpisy uvedenými výše.

Navíc se § 54a znovu vrací k možnosti použití § 24 odst. 3 písm. a), bod 1 ze ZU. Tzn., že i u přeměny typu přeshraniční fúze lze ocenit čistá aktiva, tj. aktiva (majetek) a závazky přecházející ze zanikající účetní jednotky jako celek, tedy nikoli po jednotlivých elementárních položkách aktiv a závazků. Takže fakticky v návaznosti na § 7 vyhlášky jako oceňovací rozdíl k nabytému majetku, tentokrát jako položky dlouhodobých aktiv. V tomto případě přecenění v položce vlastního kapitálu skryto a je zvýrazněno jako celková hodnota přecenění v aktivech ve výše zmíněné položce Oceňovací rozdíl k nabytému majetku.

ad c) České účetní standardy

ČÚS upravují záležitosti oceňování v obdobné hierarchii jako vyhláška.

K §54 vyhlášky 500 se vztahuje ČÚS 011 – Operace s podnikem, zejména odst. 2.4 a v minulosti i odst. 2.3 a odst. 2.5.

Odst. 2.4 jen znovu zdůrazňuje postup účtování a vykázání oceňovacích rozdílů při použití přecenění jednotlivých položek aktiv a závazků na reálnou hodnotu při přeměně do samostatné položky vlastního kapitálu, tak jak požaduje § 54 vyhlášky 500 (viz výše). Tento způsob vykázání jako hodnotového přínosu nebo ztráty – jako nerealizovaného zisku nebo ztráty – je v souladu se zásadou opatrnosti a vyjadřuje určitou podmíněnost a závislost uznaných a vykázaných hodnot z titulu nového ocenění na budoucím ekonomickém vývoji nástupnické společnosti.

Odvolávka na další paragrafy vyhlášky 500, tj. § 6 odst. 3 a § 7 odst. 10 uvádí vedle problému nového oceňování jednotlivých aktiv a závazků reálnou hodnotou i další věcný problém: je jím rozdíl mezi souhrnným oceněním čistého obchodního majetku jakožto určitého výrazu protihodnoty a sumou majetku a závazků v určitém ocenění převzatou nástupnickou společností při přeměně. Tento rozdíl je vykázán buď jako goodwill (§ 6 odst. 3

vyhlášky 500) nebo jako oceňovací rozdíl k nabytému majetku (§7 odst. 10 vyhlášky). S původním problémem oceňování jednotlivých aktiv a závazků souvisí tím, že předpokládá ocenění aktiv přeměnou převzatého podniku buď na bázi nového ocenění, které pak vede k vykázání goodwillu (viz § 6 odst. 3 vyhlášky 500) nebo jen na bázi původních účetních hodnot z účetnictví zanikající účetní jednotky nebo účetní jednotky, z níž dochází k odštěpení majetku. To pak vede k vykázání oceňovacího rozdílu k nabytému majetku (viz § 7 odst. 10 vyhlášky 500). Touto částí ČÚS 011 navazuje na ustanovení ZU v § 24, odst. 3, písm. a), které se logicky vztahuje na případy koupě podniku nebo jeho části, ale zněním ZU může být použit i při přeměnách obchodních společností.

K původnímu problému uznání a vykazování oceňovacích rozdílů z přecenění při přeměnách se vracel téměř do konce ledna 2009 další odst. 2.5 ČÚS 011, a to z pohledu vykázání fondu z nového ocenění při přeměnách v zahajovací rozvaze nástupnické společnosti. V úvodu ustanovení se uznávalo, že skupina 41 je určena pro vykázání oceňovacího rozdílu při přeměně společnosti, ale ihned (od r. 2008 nově)⁴ výjimkou vylučoval existenci oceňovacího rozdílu při přeměně společnosti v podobě samostatné položky vlastního kapitálu⁵, přičemž u fondů ze zisku a výsledku hospodaření zdůrazňoval požadavek vykázání v souladu se smlouvou – projektem přeměny. Poslední lednová úprava ČÚS 011 z letošního roku celý odstavec 2.5 vynechala a převedla úpravu do výše zmíněných § vyhlášky 500.

K § 51 – 53 vyhlášky se vztahuje ČÚS 008 – Oceňování cenných papírů, ČÚS 009 – Deriváty a rovněž ČÚS 014 – Dlouhodobý finanční majetek.

Ustanovení odst. 2.2.1 a odst. 2.2.3 ČÚS 008 opakuje původní ustanovení vyhlášky 500, totiž že se rozdíl z ocenění u cenných papírů oceňovaných reálnou hodnotou, které nejsou určeny k obchodování, i u majetkových cenných papírů oceňovaných ekvivalencí účtuje a vykazuje rozvahově, a to i při přeměnách, do samostatné položky vlastního kapitálu – oceňovací rozdíly při přecenění majetku a závazků. V ostatních případech se rozdíly z přecenění dostávají v souladu s vyhláškou i s ČÚS prostřednictvím výnosů a nákladů do výsledku hospodaření běžného období. Podobný přístup obsahuje i ČÚS 009 pro deriváty. V případě rozvahového zobrazení oceňovacích rozdílů z přecenění majetku a závazků – fondu z nového ocenění majetku a závazků – uznává jejich zachování v případě přeměn jak § 54 vyhlášky 500, tak i ČÚS 011 v odst. 2.5 při sestavování zahajovací rozvahy nástupnické společnosti. U fondů ze zisku a výsledku hospodaření se předpokládá dle stejných norem (§ 54 vyhlášky 500 i odst. 2.5 ČÚS 011) jejich vykázání podle dohody obsažené v projektu přeměny. Novelou ČÚS 011, tj. podzákonnou normou je tedy pro zahajovací rozvahu použit principiálně odlišný přístup pro zobrazení fondů z nového ocenění.

⁴ ČÚS 011 – Operace s podnikem odst. 2.5 ve znění platném od 1. 1. 2008: Konečný zůstatek příslušného účtu účtové skupiny 41 -Základní kapitál a kapitálové fondy, který je určen pro účtování oceňovacího rozdílu při přeměně společnosti (položka A.II.4. Oceňovací rozdíly z přecenění při přeměnách), bude v zahajovací rozvaze nástupnické účetní jednotky obsahem příslušných položek účtové skupiny 41 – Základní kapitál a kapitálové fondy, s výjimkou položky A.II.4. Oceňovací rozdíly z přecenění při přeměnách, 42 – Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku a převedené výsledky hospodaření v souladu se smlouvou o fúzi, smlouvou o převzetí, projektu rozdělení nebo smlouvy o rozdělení.

⁵ Pro srovnání ČÚS 011 – Operace s podnikem ve znění platném do 31. 12. 2007, odst. 2.5: Konečný zůstatek příslušného účtu účtové skupiny 41 – Základní kapitál a kapitálové fondy bude v zahajovací rozvaze nástupnické účetní jednotky zachycen v rámci účtové skupiny 41 – Základní kapitál a kapitálové fondy, 42 – Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku a převedené výsledky hospodaření podle smlouvy o fúzi, smlouvy o převzetí, projektu rozdělení nebo smlouvy o rozdělení.

3 Shrnutí

K problematice přeceňování aktiv a závazků v souvislosti s přeměnami lze shrnout, že přeceňování na reálné hodnoty, popř. ekvivalenční hodnoty (které se dostávají do pozice ocenění reálnou hodnotou) se při přeměnách obchodních společností a družstev promítá primárně do vlastního kapitálu třemi způsoby – jako:

- a) fond z přecenění při přeměnách – oceňovací rozdíl z přecenění při přeměnách,
- b) fond z přecenění majetku a závazků – oceňovací rozdíl z přecenění majetku a závazků,
- c) výsledek hospodaření běžného období.

Přitom přeceňování na reálnou hodnotu, které nemusí být vůbec vázáno na přeměnu obchodní společnosti nebo družstva, bude vždy promítáno do vlastního kapitálu buď rozvahově, popř. výsledkově.

Přecenění podmíněné přeměnou je pak promítáno buď jen do kapitálového fondu – fond (oceňovací rozdíl) z přecenění při přeměnách podle § 27 odst. 3 ZU nebo podle § 24 odst. 3, písm. a) jako rozdíl z převzetí podniku, buď ve formě oceňovacího rozdílu k nabytému majetku, nebo ve formě goodwillu. V tomto případě je hodnota z přecenění rovněž současně obsažena v hodnotě vlastního kapitálu určeného pro nástupnickou společnost, a to v různých položkách vlastního kapitálu, nikoli však samostatně, jako při postupu podle § 27 ZU, ale podle dohody obsažené v projektu přeměny.

Fakticky tak existuje právo volby, jak přecenit a zejména jak důsledky přecenění v účetnictví při přeměnách zobrazit:

- a) Postup podle § 27 odst. 3 vychází v podstatě z konceptu nového ocenění – přecenění jednotlivých položek aktiv a závazků a vlastně z předpokladu, že celkové ocenění podniku, který se zúčastňuje přeměny, je totožné se sumou přeceněných hodnot jednotlivých položek aktiv a závazků (čistých aktiv). Takže fakticky nevzniká rozdíl z převzetí podniku (goodwill, oceňovací rozdíl k nabytému majetku).
- b) Postup podle § 24 odst. 3 písm. a) vychází z konceptu primárně celostního ocenění podniku, tj. jako celku. Toto celkové ocenění, které je přiřazováno jednotlivým položkám aktiv a závazků buď na bázi původních účetních cen z účetnictví jednotky, která podnik postupuje nebo na bázi přeceněných aktiv a nepřeceněných závazků vede k vykázání výše uvedených rozdílů z převzetí podniku.

Postup ad a) je do určité míry kombinací dříve uznávaných obecných metod nové jednotky, popř. metody spojení podílů, ale s přeceněním. Postup ad b) je jednoznačně projevem obecné účetní metody koupě v modifikaci s přeceněním a bez přecenění jednotlivých aktiv a závazků, což ve srovnání s IFRS 3 (viz IASB, 2006 s. 279-302 i IASB, 2008, s. 323-345) nabízí více variability se všemi důsledky, které z toho plynou.

Uvedená značná variabilita v koncepcích pro oceňování při přeměnách na jedné straně může lépe reagovat na konkrétní podmínky určitého, konkrétního případu přeměny. Na druhé straně se může volba uskutečňovat cíleně zájmově, což může vést ke zkreslování účetních informací (stačí nahlédnout do konečných účetních závěrek společností zúčastněných na přeměnách a zahajovacích rozvah nástupnických společností zveřejněných v obchodním rejstříku). Přílišná variabilita koncepcí oceňování při účetním zobrazení transakcí s podniky vede nutně k nesrovnatelnosti účetních informací o procesu spojování nebo rozdělování podniků ve formě přeměn obchodních společností.

4 Závěr

Oceňování a způsoby zobrazování v účetnictví při přeměnách obchodních společností jsou značně variabilní a komplikované. Zakládají možnost zneužití a vedou k nižší srovnatelnosti účetních informací. Při současné globální úrovni etiky ve všech oblastech lidského konání, mohou být také nástrojem k vyvolávání nerovnováh v hospodaření od nejnižších jednotek až po celosvětové hospodářství.

Literatura

- [1] IASB (2006): *Mezinárodní standardy účetního výkaznictví (IFRS) včetně Mezinárodních účetních standardů (IAS) a Interpretací k 1. 1. 2006 Dodatek k IFRS 2005 – změny roku 2006*. Praha, Svaz účetních, 2006.
- [2] IASB (2008): *International Financial Reporting Standards (IFRSs)*. London, IASB, 2008.
- [3] Kříž, P. (2008): *Ještě několik poznámek k přeměnám společností*. Auditor, 2008, roč. 15, č. 9, s. 29-30.
- [4] Mařík, M. (2004): *Oceňování podniku pro fúze a akvizice – chyby a problémy*. In: *Přeměny společností s důrazem na přeshraniční fúze [CD-ROM]*. Praha, Eurolex Bohemia, 2004.
- [5] Řehák, J. (2008): *Nad novelizací ČÚS 011*. Auditor, 2008, roč. 15, č. 6, s. 30-35.
- [6] Skálová, J. (2008): *Rozdělování vlastního kapitálu po přeměně*. Auditor, 2008, roč. 15, č. 10, s. 24-27.
- [7] Vomáčková, H. (2008): *Hlavní problémy v novele ČÚS 011*. Auditor, 2008, roč. 15, č. 8, s. 19-23.
- [8] Vomáčková, H. (2009a): *Hlavní problémy v novele ČÚS 011 – Operace s podnikem od 1. 1. 2008*. Účetnictví, 2009, roč. 57, č. 2, s. 37-45.
- [9] Vomáčková, H. (2009b): *Účetnictví akvizicí, fúzí a jiných vlastnických transakcí*. Praha, Bova Polygon, 2009.
- [10] Vomáčková, H. (2009c): *Vlastní kapitál a přeceňování v českém finančním účetnictví v soustavě učiva finančního účetnictví*. In: *Sborník pedagogické konference. 4. ročník*. Praha, Oeconomica, 2009 (v tisku).

Oceňování při přeměnách obchodních společností a družstev

Hana Vomáčková

ABSTRAKT

Oceňování a způsoby zobrazování v účetnictví při přeměnách obchodních společností jsou značně variabilní a komplikované. Zakládají možnost zneužití a vedou k nižší srovnatelnosti účetních informací. České normy pro účetní řešení přeměn obchodních společností by měly omezit rozpornost dosavadní úpravy, která vede k nekontrolovanému právu volby, zejména na bázi ČÚS a vyhlášky 500. Měly by více ctít předpoklad přednosti věcného obsahu před právní formou transakce, dále předpoklad opatrnosti a požadavku věrohodného a poctivého zobrazení reality v účetnictví.

Klíčová slova: Reálná hodnota; Účetní hodnota; Fond z nového ocenění; Goodwill; Oceňovací rozdíl k nabytému majetku; Konečná účetní závěrka; Zahajovací rozvaha; Účetní metoda koupě; Účetní metoda nové jednotky; Účetní metoda spojení podílů.

Revaluation in Czech Financial Accounting and Legal Merger

ABSTRACT

Czech standards for accounting solution conversions entities would have had restrict inconsistency actual regulation that the leads to uncontrolled right election, especially on base Czech accounting standards. Have had would more revere presumption perfection matter – fact content before law form operation, further presumption prudence and concept of true and fair view presentation.

Key words: Fair value; Book value; Gains of new measurement; Goodwill; Difference of measurement; Special purpose financial reports; Open balance sheet; Purchase method; New starts method; Pooling of interest method.

JEL classification: M41.